

الگوگرایی در اخلاق

لیندا زگزیسکی

www.ketab.ir

ترجمه

امیرحسین خداپرست

نشر کردن

Linda Trinkaus Zagzebski
Exemplarist: Moral Theory
Oxford University Press, 2017

www.ketab.ir

سرشناسه: زگزبسکی، لیندا ترینکاوس، ۱۹۴۶ - م.

Zagzebski, Linda Trinkaus

عنوان و نام پدیدآور: الگوگرایی در اخلاق/ لیندا ترینکاوس زگزبسکی؛ ترجمه

امیرحسین خداپرست؛ ویراستار پریا عباسی.

مشخصات نشر: تهران: نشر کرگدن، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۳۶۰ ص.

شابک: 978-622-6420-86-0

یادداشت: عنوان اصلی: Exemplarist: Moral Theory, 2017

موضوع: اخلاق

موضوع: خیر و شر

موضوع: قهرمانان

شناسه افزوده: خداپرست، امیرحسین، ۱۳۶۳ - ، مترجم

رده‌بندی کنگره: BL۳۷

رده‌بندی دیویی: ۱۷۱

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۷۶۴۸۴۵۵

همه حقوق برای نشر کرگدن محفوظ است.

www.kargadanpub.com

telegram.me/kargadanpub

instagram.com/kargadan.pub

مجموعه از منظر اخلاقی - ۵

دبیر مجموعه: امیرحسین خداپرست

(عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران)

الگوگرایی در اخلاق

نویسنده: لیندا زگزیسکی

مترجم: امیرحسین خداپرست (عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران)

ویراستار: پریا عباسی

مدیر هنری: سحر ترهنده

صفحه آرا: هادی عادل خانی

ناظر چاپ: علی محمدپور

لیتوگرافی: نقش سبز

چاپ و صحافی: زعفران

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۲۰-۸۶-۰

چاپ اول: ۱۴۰۱

تیراژ: ۷۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ تومان

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

یادداشت دبیر مجموعه

نگریستن به جهان از منازری متفاوت میسر است. از هر یک از این مناظر، می‌توان وجوهی از جهان را مشاهده کرد که خاص آن منظر است. علم ما را با جهان تجربی پیوند می‌دهد، فلسفه دریچه‌ای به سوی بنیان‌ها و ضرورت‌های جهان می‌گشاید و حقوق چشم ما را متوجه قواعد قوام‌بخش زندگی جمعی می‌کند. تغییر منظرها در مواجهه با پدیده‌های جهان امری عادی است، به گونه‌ای که در زندگی روزمره، گاهی بی‌آنکه متوجه باشیم، خود را در چشم‌اندازهایی متفاوت به پدیده‌ای واحد قرار می‌دهیم. در این میان، یک منظر هست که چنان بی‌پایان جلوه می‌کند که گویی هرگز نمی‌توانیم آن را نادیده بگیریم و از پس ذهن خود بزدایم: اخلاق.

در عالم نظر، منظر اخلاقی همیشه با ماست و نه تنها با ماست، بلکه می‌تواند ملزومان‌کننده به آن اولویت دهیم: ارزیابی مؤثری از فعالیت‌های علمی داشته باشیم، دیدگاه‌های فلسفی را نقد کنیم و از این بحث کنیم که اعمال کدام قوانین درست یا نادرست است. در عالم عمل، وقتی از منظر اخلاقی به امور می‌نگریم، احساس می‌کنیم بی‌واسطه به عمل برانگیخته می‌شویم: قدری غریب می‌دانیم که ساخت سلاح‌های کشتار جمعی را نادرست بدانیم، ولی به کارمان در مرکزی علمی که هدفش طراحی چنین سلاح‌هایی است ادامه دهیم؛ مدافع کرامت انسانی باشیم، ولی دیدگاه‌هایی فلسفی را اشاعه دهیم که مستلزم تبعیض و تحقیر نژادی‌اند؛ و از مردم سالاری دفاع کنیم، ولی خواهان حقی ویژه برای صنف خود

باشیم. منظر اخلاقی، به خودی خود، برانگیزاننده و مقتضی عملی متناسب با اندیشه اخلاقی ماست.

با در نظر داشتن این نکات، مجموعه «از منظر اخلاقی» با دو هدف همبسته طراحی شده است: نخست، کمک کند اندیشه‌هایمان را در زمینه اخلاق بکاویم و بکوشیم آنها را روشن‌تر و سازگارتر کنیم تا بتوانیم به امور اخلاقی ذی‌ربط نگاهی جامع‌تر و دقیق‌تر بیندازیم؛ دوم، کمک کند برای نگرستن از منظر اخلاقی به امور و برانگیخته شدن بر اساس آن شور و شوقی بیشتر و عزمی استوارتر داشته باشیم. آثار اخلاقی گذشتگان و معاصران، چه در حوزه‌هایی انتزاعی‌تر، همچون فرااخلاق و نظریه اخلاق، چه در حوزه‌هایی انضمامی‌تر، همچون اخلاق کاربردی و روان‌شناسی و جامعه‌شناسی اخلاق، می‌توانند در دستیابی به این اهداف مؤثر و سودمند باشند. از این رو، این مجموعه میزبان آثار متنوع تألیفی و ترجمه‌ای است که همگی یک وجه مشترک دارند: دعوتی هستند به نگرستن «از منظر اخلاقی».

امیرحسین خداپرست

فهرست

۱	یادداشت نویسنده بر ترجمه فارسی
۳	یادداشت مترجم
۷	پیش‌گفتار
۱۱	۱. چرا الگوگرایی؟
۱۱	۱. مقدمه
۱۶	۲. نظریه نظریه من
۲۲	۳. ارجاع مستقیم
۲۸	۴. ارجاع مستقیم به الگوها
۳۶	۵. ساختار نظری
۴۰	۶. برخی ملاحظات اولیه
۴۷	۷. نتیجه
۴۹	۲. تحسین
۴۹	۱. مقدمه
۵۲	۲. تحسین چیست؟
۵۶	۳. انواع تحسین
۶۳	۴. روان‌شناسی تحسین از دیدگاه هایت
۶۸	۵. اعتماد کردن به تحسین
۷۶	۶. تحسین دردناک و کینه از امر تحسین‌برانگیز

۳. الگوها - - - - - ۸۹
۱. الگوها کجایند؟ - - - - - ۸۹
۲. سه نحوه مشاهده الگوها - - - - - ۹۶
۳. لئوپولد سوشا و نجات‌دهندگان از هولوکاست - - - - - ۱۰۲
- ۱-۳. داستان لئوپولد سوشا - - - - - ۱۰۲
- ۲-۳. مطالعات روان‌شناختی درباره نجات‌دهندگان از هولوکاست - - - - - ۱۰۵
- ۳-۳. نجات‌دهندگان در آزمایشگاه - - - - - ۱۱۱
۴. ژان وانیه و انجمن‌های لارش - - - - - ۱۱۴
- ۱-۴. داستان ژان وانیه - - - - - ۱۱۴
- ۲-۴. مطالعات روان‌شناختی درباره تیمارداران لارش - - - - - ۱۱۸
۵. کنفوسیوس و الگوهای حکمت - - - - - ۱۲۱
- ۱-۵. فرزانه و منتخبات - - - - - ۱۲۱
- ۲-۵. مطالعات تجربی درباره حکمت - - - - - ۱۲۸
۶. نتیجه: قهرمان، قدیس و فرزانه - - - - - ۱۳۶
۴. فضیلت - - - - - ۱۳۹
۱. واژگان اخلاقی اولیه - - - - - ۱۳۹
۲. تعریف واژگان ارزشی - - - - - ۱۴۴
۳. فضیلت چیست؟ - - - - - ۱۴۷
۴. کشف فضایل در الگوها - - - - - ۱۶۲
- ۱-۴. گستره فضیلت‌های خاص - - - - - ۱۶۲
- ۲-۴. ارتباط فضایل با یکدیگر - - - - - ۱۶۵
- ۳-۴. فضیلت‌های بی‌نام - - - - - ۱۷۱
۵. سرمشق گرفتن - - - - - ۱۷۹
۱. مقدمه: تشبیه و سرمشق گرفتن - - - - - ۱۷۹
۲. سرمشق گرفتن چگونه می‌تواند فضیلت به بار آورد؟ - - - - - ۱۸۵
۳. دلایل اخلاقی - - - - - ۱۹۳
- ۱-۳. آیا داورهای اخلاقی مبتنی بر دلیل‌اند؟ - - - - - ۱۹۳

- ۲-۳. آیا الگوها بر اساس دلایل عمل می‌کنند؟ - - - - - ۲۰۱
۴. سرمشق گرفتن و خودآیینی - - - - - ۲۰۶
۵. نتیجه - - - - - ۲۱۱
۶. زندگی خوب - - - - - ۲۱۵
۱. مقدمه - - - - - ۲۱۵
۲. مطلوبیت و تحسین برانگیز بودن زندگی‌ها - - - - - ۲۱۹
- ۱-۲. مطلوبیت زندگی‌های تحسین برانگیز - - - - - ۲۱۹
- ۲-۲. تحسین برانگیز بودن زندگی‌های مطلوب - - - - - ۲۲۶
۳. مسئله مبنا - - - - - ۲۲۹
۴. چرا اخلاقی باشیم؟ - - - - - ۲۳۲
۵. انواع زندگی مطلوب - - - - - ۲۳۴
- ۱-۵. لارش: شکوفایی اشخاص وابسته - - - - - ۲۳۶
- ۲-۵. کنفوسیوس و زندگی فرزانه - - - - - ۲۳۸
- ۳-۵. لئوپولد سوشا: سیران به‌منزله راهی به‌سوی شکوفایی - - - - - ۲۴۰
- ۴-۵. فلیسیته فلور - - - - - ۲۴۳
۶. چه ارزش‌هایی را می‌توانیم از الگوها بیاموزیم؟ - - - - - ۲۴۵
۷. درست، نادرست و تقسیم کار زبان اخلاق - - - - - ۲۵۱
۱. اصل تقسیم کار زبانی - - - - - ۲۵۱
۲. تقسیم کار زبان اخلاق - - - - - ۲۵۵
۳. اهمیت اجتماعی واژگان وظیفه‌شناسانه - - - - - ۲۶۲
۴. عمل نادرست و وظیفه - - - - - ۲۶۵
۵. عمل درست - - - - - ۲۷۰
۶. مزایای عملی تعاریف الگوگرایانه - - - - - ۲۸۰
۸. معناشناسی الگوگرایانه و فرااخلاق - - - - - ۲۸۹
۱. مقدمه - - - - - ۲۸۹
۲. واژگان اخلاقی و پسینی ضروری - - - - - ۲۹۰
۳. واقع‌گرایی اخلاقی بدون ضرورت - - - - - ۳۰۷

یادداشت نویسنده بر ترجمه فارسی

از امیرحسین خداپرست بابت ترجمه *الگوگرایی در اخلاق* به زبان فارسی بسیار سپاسگزارم. او به ارتباط‌های فلسفی بین کشورهايمان قوت بخشیده است و من صمیمانه امیدوارم این کتاب به تبادل نظرهایی درباره جایگاه اشخاص تحسین برانگیز در زندگی ما منجر بینجامد. به باور من، این افراد نه تنها بر رفتار ما تأثیر می‌گذارند، بلکه نشانمان می‌دهند خوب بودن به چه معنا است. برای همه کسانی که این کتاب را به فارسی می‌خوانند بهترین آرزوها را دارم.

لیندا زگربسکی